

194

1933

Sl. No 230

కా.నం 5

Sl. NO. 144

Acc. NO. 3369

శ్రీ రామ నవమి - సీతా కల్యాణము

(రామభగవాన్ తారకము)

బ్ర|| పులికొండ పరబ్రహ్మము గారిచే

ప్రాయశ్చిత్తమునది.

ప్రకాశకుడు :

సర్వసిద్ధి సూర్యనారాయణ, బెజవాడ.

కాపీరైటు]

1933

వెల ను 0-2-0

వాణి ముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

ఆ

శ్రీరామనవమి - సీతాకల్యాణము.

తే॥ గీ॥ ఇందిరాకుచ గిరులాశ్రయించి భక్త

చాతకముల కుజ్జీవనసరణిఁజూపు

కృష్ణమేఘంబు వర్షించుఁ గృపఁదలంచి,

ప్రేమసుధ జగజ్జాలముల్ పెంపునెంద.

అకాశమున విమానముపై కృశానుడు విశ్వావనువు,

అను గంధర్వులు ప్రవేశింతురు.

కీర్తన. తోడిరాగం, రూపకం.

తలఁపుమయా! మమ్ముఁజోవ॥ తల॥ దేవదేవ, దివ్యభావ॥

తలఁపుమయా॥

కలితదయామతివిసీవ, ఘనకార్యాచరణుఁడీవ

కలుషవినాశకుఁడవీవ, కావుమిక మహానుభావ॥తలపు॥

విశ్వా॥ కృశానూ! పదవోయ్! సీతా కల్యాణ మహాత్సవ
మును సందర్శించి పోవుదము.

కృశా॥ వింతమాటలు ప్రయోగించుచుంటావు. వీనులకుఁబూజ
పట్టకుండా, తరాలు గడచినతర్వాత తాతగారి ముచ్చట
లట, ఇప్పుడు సీతా కల్యాణమేమిటి?

విశ్వా॥ లోకవ్యవహారమనగా లోభివాని వితరణధర్మంలాగు
కలవానికి వినఁబడు మాటలన్నియు వింతలుగానే తోచు
చుండును. ఓయి గుఱ్ఱపుచదువు పండితుడా! నేడు శ్రీ
రామనవమికాదా?

కృశా॥ ఓహో! మఱచితిని. క్షమింపవోయ్! మిత్రుఁడా! నేడు
శ్రీరాముఁడు ఘట్టినరోజు యిది; అయితే..... అంతేయేనా?
విశ్వా॥ ..... చెప్పుము.

కృశా॥ అతని జన్మదినోత్సవము మాటకాబోలు నీవనినది,
అదియేనా? సీతా కల్యాణ మహోత్సవము.

విశ్వా॥ వితండవాదము. విషరీత సంభాషణ; గర్వపోతునకుఁ
గనఁబడు ప్రతి వ్యక్తియందును నిర్లక్ష్యముండుట సహజ
ము; గడుసువారి పెండ్లికూతురి నుద్దేశించి కాలు ముడు
చుకొనుమమ్మా! యనఁగానే గాగరా కుచ్చెళ్ళన్నియుఁ
దడుపుకున్నదట, సీతా కల్యాణమునిపల్కి జన్మదినోత్సవ
మని తెలిపితివా?

కృశా॥ తెలుపుటేల? శ్రీరామనవమి యనఁగానే యతనుపుట్టిన
నా'డని నిర్ణయమైనప్పుడు నాటి యుత్సవమనుదానికేమి
భావముండును? అదికూడ బోధనీయము కావలయునా?

విశ్వా॥ ఇప్పటి నీ యీ సంభాషణముననుసరించి , కావల
యు'ననియే నా యభిప్రాయము తెలుపుచున్నది.

కృశా॥ నీవంటి యెద్దుచదువు నాగయ్యలట్లే తలంచెదరు.

తే॥ గీ॥ నలుపుదురు హహాపురుషుల జన్మదినఁపు
టుత్సవాలు, కల్యాణములొప్పవందు
పుట్టినప్పుడె పెండ్లియా? వట్టినంబ
రమ్మగుటలేవె? పూర్వోత్తరమ్ము లహహ!

విశ్వా॥ నేను గుఱ్ఱఁపు చడువనిన దానికి నెద్దుచదువని ,ము
ద్దుగా బదులుతీర్చుకొనినందుకు బహుమానము చేయ
దగు'నని భావించుకొనుచున్నాను. మిత్రునిగూర్చి, ఆస
మయమడ్డురాకపోయినచో నాయానంద మెట్లులుండె
డిదో? ఏమీ? మిత్రుఁడా! పుట్టినప్పుడెపెండ్లియా? యని
యా పల్కితివి, అగును; స్మరకోత్సవములు దైవోత్స

వములు నేయువారు 'కల్యాణతంతు' నెప్పుడు సాగింతురో
యిండుక యరసి తెలుసుకొనుము.

కృశా॥ మూఢాచారము మూర్తిభవించి యుచితానుచిత
ముల నూడబెరికినప్పుడు తెలివిడితనానికి దిక్కుదివా
ణము లుండవని యిదివఱకే తెలుసుకొనియుంటిని కాని;
సీతకుఁ గల్యాణమైన దినమెద్దియో తెలుపుదువా?

విశ్వా॥ ఫాల్గుణ పూర్ణిమ

కృశా॥ శ్రీరామ జననమో?

విశ్వా॥ చైత్రశుక్ల నవమినాడు;

కృశా॥ సంబంధము చక్కగానున్నది. శివరాత్రితర్పణాలలో
నవరాత్రిపూజ లన్నారట.

ఆ॥ వె॥ ఆమనింగలట్టి రాముజననమందు;

శిశిరమందు తగిన సీతపెండ్లి

సంక్రమించెనంట శాబాసు! వచ్చెరా?

గణచతుర్థినాడు ఫణిచతుర్థి.

విశ్వా॥ ఓయిపిచ్చివాడా! గ్రహియింపజాలక గాబరా సెం
దెదవేల? శ్రీరామనవమినాడు సీతాకల్యాణము చేయుట
లో గొప్పభావమిడియున్నదోయ్, గుఱ్ఱమ్మా! అది
నిర్ణయించిన మహాశయులు నీవంటి బుద్ధిమానులుకారు.

కృశా॥ నీవంటి సుద్ధిమానులుకావచ్చు; అదియేమిటోవిసిగింప
కుండ వినిపింపరాదటోయ్ వివేకముగల విద్వాంసుడవు.

విశ్వా॥ శాంతముతో వినినచో సంతోషమినుమడించును,
అసలు సీతాకల్యాణమును సమాసపద మెన్నిటవర్తించు
నో యరసితివా?

కృశా॥ ఓహో! అర్థాంతరాలలో బడిపోయి అపిరితిపిరి కావ
లయును కాబోలు; కర్మ; అడ్డము తిరిగితే యనేకమార్గా
లు. నేను సీత పెండ్లిగొడవలో నేయుండి చిందులు వేయు
చున్నాను; సరే! యరయుటేల బుద్ధిమంతుడవు నీవే
జోధించుము.

విశ్వా॥ సీతయన నాగేటి చాలనుట సుప్రసిద్ధమేకద? దాని
యొక్క కల్యాణము అనగా సౌఖ్యము లేక అందము.
అది “సీతాకల్యాణము”

కృశా॥ ఆ...హా...అధ్వాంతరములో నడుగువెట్టుచున్నా
వు; సరి మఱి శ్రీరామనవమియో?

విశ్వా॥ అది శ్రీరాముని జన్మనవమియే దానికాలము.

కృశా॥ చైత్రాదిపక్షము.

విశ్వా॥ సీతాకల్యాణము (అనగ నాగేటిచాలుయొక్క సౌఖ్య
ముకాని, అందముగాని) పొందబడు కాలము.

కృశా॥ అదియే కావచ్చును.

విశ్వా॥ ఆ ... (తలయూపుచు) ఉన్నవాసనవాయునే ఉల్లి
గడ్డ” అన్నాడట యొకకవి. కావచ్చునని భావాంతరము
నప్పుడే ప్రదర్శింపుచున్నావు. అడిగినన్ని తార్కాణ
ములు అగవలచగలను. దక్షిణదేశమందలి వ్యవసాయా
రంభము వసంతమునందే జరుగును. భద్రాచలప్రాంత
ముల నీదినములందే సేద్యము నారంభింతురు.

కృశా॥ రామజానుగారి సీతాకల్యాణం రాయగ్రుద్ది వక్కా
ణింపును.

విశ్వా॥ అగును భక్తాగ్రేసరుడగు గోవన్నగా రీ తత్త్వమునరిం

గియే యచ్చట రామప్రతిష్ఠ చేసి దేశ జేమదాయకమగు
వ్యవసాయపద్ధతి నచ్చటి యాటవికులకుబోధించి కడుతే
ర్చి సీతాకల్యాణకరణోత్సాహమున తనిసి తరించినాడు.
కృశా॥ ఉన్నమాట లులుకునుపుట్టించునట. అనబోవు నామా
టలఁగూర్చి యనుమానపడి యింత యుపన్యాసము
నేకరువుపెట్టినావు సాపము.

విశ్వా॥ అన రాదటోయ్ అనుకున్న మాట ఆలోచన యేలదానికి.
కృశా॥ ఇంక నేమనియెదను. సీతాకల్యాణమును పొందిన
వాడు శ్రీరాముడు. ఆ శ్రీరాముడు వ్యవసాయాభివృద్ధికి
మిక్కిలి తోడ్పడి వ్యావసాయక శిల్పమును వైభవాన
ల్పముఁ గావించి యా తత్త్వమందలి పరమార్థమును
ప్రజాబాహుళ్యమునకు బోధించి పోషించి యవతారపురు
షుడై భగవంతుడుగా ప్రకాశించినాడు.

విశ్వా॥ శబాసుమిత్రుడా! శబాసు. అట్టి జగల్లక్ష్మితుడైన
శ్రీరామమూర్తి పుట్టినదినమే కృషికర్మారంభమగు ధర్మ
మును తెలుపు సుదినము. అదియే సీతాకల్యాణము
చేయదగిన పవిత్రదినము. ఆనాడు తప్పక వర్షము కురి
యును. కనుకనే ఆనాడు సీతాకల్యాణము. కృషికర్మ
రంభమగు సీతాకల్యాణము కృషి కానందవర్ధకమగు సీతా
కల్యాణము శ్రీరామహృదయోల్లాసమగు సీతాకల్యాణము
నంద తాచరించి రామప్రసాదమును పొంది నిరంతరా
నందమును పొందవలయును.

కృశా॥ సరే! నీయిమాటలవల్ల నీనాడందరు నాగటితో
దున్ని కృషికర్మారంభము చేయవలయునని తేలినది.

విశ్వా॥ అగునదియే శ్రీరామాజ్ఞ.

కృ॥ పిచ్చివాడా! అందఱు వ్యవసాయము చేయుచున్నప్పు
డడుగుకొని తినువాఁ డెవ్వడుండును?

విశ్వా॥ ఓయి వివాదపరాయణా! “కృషిణో నా స్తిమర్భక్షం”
అనిచెప్పిన మహానుభావు డధముడు కాదోయ్, కృషికి
కూడనివాఁ డెవ్వడు? అయిన, నందరని నప్పుడు, వ్యవసా
యికులందరు, నని సరిపెట్టుకొనరాదా?

కృ॥ అటులా? సరి; మరి యీ సంగీతపు భజనలు నన్నాయి
మేళములు ఎందులకు?

విశ్వా॥ సంతోసముయొక్క సాగుదలకు

కృ॥ హరిభజనలు అట్టహాసములుకూడ

విశ్వా॥ హరి, యనగా నింద్రుఁడు; వర్షాధి నేతయగు నింద్రుని
సస్యాభివృద్ధికై యీరోజునఁ నత్కమములన్నియు బో
ధించు ఋగ్వేద మంత్రములచేతఁ బ్రార్థింపవలయునందు.

కృ॥ రాధాకృష్ణ లీలలు రంభారావణ వాదములు రామా
యణకథలు

విశ్వా॥ ఆగవోయ్! చెప్పువరకును; అవి శ్రీ కృష్ణుల వారి
శ్రీముఖములు

కృ॥ అనగ నాకుఁ దెలియలేదు.

విశ్వా॥ కృష్ణమూర్తి పన్నాగములోయ్! శిల్పముల దుదము
ట్టించి దేవతల తలలమీద తాండవము సేయనెంచిన శ్రీ
కృష్ణుడు శిల్పాధికారియగు నింద్రుని ప్రభతగ్నిగాని తన
యాటలు సాగవని యాదవుల యింద్రయాగ నిరసనముతో
నారంభించి హరికథలను పేరుతో నార్భాటములు సాగిం

చి, హరియనఁ గృష్ణుడేయనియు అట్టి తనను గొల్చిన
గాని యందరకు ముక్తి రక్తి కలుగదని యాత్మస్తుతు
లతో మూఢలోకముల మోసపుచ్చివశపరచుకొనినాడు.

కృ॥ అబ్బ! పెద్దగొడవలో ప్రవేశపెట్టినావు. మరియొకప్పుడు
మాట్లాడ వలయును, యిప్పుడే కర్తవ్య మేదియో
యేకరువుబెట్టుము.

విశ్వా॥ ఏమున్నది ప్రపంచరక్షణమునకు ప్రాథమిక మార్గ
దర్శియై యనేకాదర్శములు అనేకధర్మములు తెలిపి
తీరిన నీతాకల్యాణకారకుడగు శ్రీరామమూర్తి [దేవు]ని
భక్తితోఁ బ్రార్థింపవలయు.

కృ॥ మంచిదే మనముకూడ నట్లే చేయుదుము గాక!

విశ్వా॥ మంచిది కానిమ్ము;

తే॥ గీ॥ శ్రీల నలరించి నిర్మలజీవనంబు,
నొసగి ప్రేమమయ ప్రభలొప్పులందఁ
జరతర కృపాసమృద్ధి నాశీర్వాదింప
రామభగవాను భజియింతు నామనమున.

కృ॥ తే॥ గీ॥ అచ్యుతండనవరలి జనార్దనుడన
దనరి యవ్యయుడను ప్రసిద్ధత గడించి
భక్త జనపాలికగు కొంగువసిడియైన
రామభగవాను భజియింతు నామనమున.

విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ కరుణనొప్పరి ప్రేమ ప్రకాశమంది,
దివ్య కార్యాచరణ మతిస్థిరతఁదనరి
గొప్ప కీర్తి నెసంగిన గుణఖనియగు, రామ॥

కృ॥ తే॥ గీ॥ సాత్వికంబునదగి రాజసంబుచేత

- నలరి తామసమందొప్పి నలలితాత్మ
 సర్వ సమభావవిలసితాచారుడైన, రామ.
- విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ బ్రహ్మభావ ప్రకాశ తత్త్వమ్ముదాల్చి
 విష్ణు నామసాభాగ్యతా విపులతఁగొని
 శంకర మనోవికాస యశస్సునందు, రామ॥
- కృశా॥ తే॥ గీ॥ వలచి బ్రహ్మది దేవతావర్యులే ను
 తింపజాలని మహిమ ప్రదీప్తిగనుట
 సీతకెన్నడు మగనిగాజేయబడని, రామ॥
- విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ సకలశాస్త్ర పురాణప్రశంసలంది,
 గొప్పదగు శక్తి నూని భక్తులనుబ్రోచు
 వేద వేదాంత వినుత వివేకుడైన రామ॥
- కృశా॥ తే॥ గీ॥ రూపమిదికాదు, నాగనిరూఢిదేలు,
 విషయమున కింతజోటిక వెలుగుకతన
 ఏపురాణ చరిత్రమగదేని జొరని, రామ॥
- విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ ప్రబలు పుంస్త్రీ నపుంసకభావములను,
 విస్మయమొసంగు మహిమల వెలయుచుండి
 యెట్లుగొల్చిన వారలకట్లతోచు, రామ॥
- కృశా॥ తే॥ గీ॥ ణోవిదానేచనకసు ప్రభావదీప్తి
 సంతతానంద సంధానశక్తిగనుట
 వనములంబడి యెన్నడు వంతగొనని॥ రామ॥
- విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ సర్వలోకోద్ధరణ నేయజాలువాని
 రఘుకులోద్ధారక యటంచు బ్రణుతిసేయు
 వారి మతిమత్తతకును విడ్డూరపడక॥ రామ॥
- కృశా॥ తే॥ గీ॥ కక్షవారి కుసంస్కారగతులజిక్కి

స్వాన్నతికి దవ్వుగా బడియుండినట్లు
దుష్టబోధలనిడు వారిత్తోవగనక॥ రామ॥

విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ ఆత్మరాముడటంచని యబ్బురాన
ముక్కునూటిగా గలడని ముదమునూపు
వెట్టివేదాంతుల విధాలు వెడలద్రోసి॥ రామ॥

కృశా॥ తే॥ గీ॥ దాశరథి రాముడనిపల్కి తనియువారి
చిత్తవృత్తుల నెగతాళి సేయబోక
కుదిరినంతకుగల భక్తిఁబదిలపఱచి॥ రామ॥

విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ నామరూపక్రియాదుల నాణెమంది
యూరుబేరులేకుండెడు తీరులగొని
తలపడు విచిత్రభావనాకలితుఁడైన॥ రామ॥

కృశా॥ తే॥ గీ॥ వేదవేదాంతములెయెన్నో విధములంది
బొగడజాలని మహిమచేఁ బూర్ణుడగుట
బూని కౌసల్యకొడుకుగా బుట్టినట్టి॥ రామ॥

విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ పెంపుఁగొనుగొప్పజిగిని పివీలికాది
బ్రహ్మవర్యంతమగు లసద్వ్యాప్తికతన
నంత, రామమయంబని యూర్యులాడు॥ రామ॥

కృశా॥ తే॥ గీ॥ స్వస్వరూపవిజ్ఞానము జడమటంచు
రామునివచించి, యతనికే ప్రణతులొసగు
శేముషీమంతులను గేలిసేయఁబోక॥ రామ॥

విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ గుణవిహీనుడనంబడి గుణముగల్గి
బుద్ధిలేదనఁబడి గొప్పబుద్ధిగలిగి
మంచివిడ్డూరమును బ్రదర్శించునట్టి॥ రామ॥

కృశా॥ తే॥ గీ॥ ఒక్కయాకారమందక, నొకటఁగనక,
నఖిలమందును తానయి యలరుకతన
పూనిక నయోధ్యఁబాలింపఁ బుట్టినట్టి॥ రామ॥

- విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ ఉత్తమోత్తమతేజంబు నొప్పియుండి
జగదవన కార్యదీక్షాప్రశస్తిగనుట
స్మరణమాత్రనఘంబులసమయఁజేయు రామ॥
- కృశా॥ తే॥ గీ॥ తిండితిప్పలయక్కట తెరువుబడక,
దీప్తిమయనిరాకారతఁ దెలియఁబడుట
శబరి యెంగిలిపండ్ల వాసనకుఁబోని॥ రామ॥
- విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ చక్కనగు ప్రేమసరలకాంతాసమృద్ధి
నిర్మలకృపావిశేషమ్ము నెగడుచుండ
తనదుమువ్వేలుపులగొప్పతనముదెలుపు రామ
- కృశా॥ తే॥ గీ॥ సర్వశక్తిమయ ప్రభాశస్తివదలి
శత్రుసంహారమనెడి వ్యాజమువహించి
చెట్టుచాటుగా నొక్కనిజెండనట్టి॥ రామ॥
- విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ ఆశ్రయించినవారల కతిముదానఁ,
బాపనిర్మూలన కృపాప్రభావదృష్టి
నరసియానందమిడజాలు నట్టిజైన॥ రామ॥
- కృశా॥ తే॥ గీ॥ ఉన్నతినిమించునున్నతి నొందియుండి
యలఘుమహిమల సత్కీర్తినందియుంట
యొకనిశిష్యుడుగా నెప్పుడుండనట్టి, రామ॥
- విశ్వా॥ తే॥ గీ॥ అవ్యయానంత విశ్వాత్మకాదిగొప్ప
గొప్పపేరులు బొగడ భక్తులకుగూర్చి
యెప్పుడుగాకుత్సనామమే యెఱుగనట్టి
రామభగవాను భజియింతునామనమున॥రామ॥
- కృశా॥ ఇకఁజాలు పదవోయ్ మిత్తుడా!
- విశ్వా॥ సరే! పదవోయ్, మఱియొకచోటి కరుగుదము.

(నిష్క్రమింతురు.)

